

Det handler om mer enn fagbrev og karakterer, det handler om dannelse av hele mennesket!

Storsteigen videregående skole, skolested Nordstumboen, ligger i Stor-Elvdal kommune, midt i Østerdalen. Heretter nevnt som Nordstumboen.

Elevene som søker seg til Nordstumboen er søkt inn på utvidet tid, der vgl tas over flere år og elevene er søkt inn etter en eller flere § i opplæringsloven (§ 6.15, 6.17, 6.18, 6.22, 6.23, 6.25), med en sakkyndig vurdering fra PPT der de har rett til spesialundervisning.

Utdanningslinjene følger den lokale læreplanen og det blir utarbeidet en IOP til hver enkelt elev, denne brukes aktivt gjennom skoleløpet. Nordstumboen er en yrkesfaglig skole som tilbyr tre utdanningsprogrammer, restaurant og matfag, teknologi og industrifag og naturbruk.

Dette er ingen ordinær nærskole, men en skole for hele Innlandet fylke, og ligger alt til rette for det, tar vi imot elever fra nabofylkene også.

Skolen gir et spesialpedagogisk og miljøterapeutisk tilbud til elever med særskilt behov 24 timer i døgnet, fra mandag til fredag. Det døgnbemannede botilbudet på Nordstumboen gir gode anledninger til å veilede ungdommene på flere arenaer/områder i hverdagen som er viktig for å kunne fungere best mulig sosialt og i samhandling med samfunnet for øvrig.

Eleven tilegner seg samtidig ferdigheter som gir de forutsetninger til å kunne fungere i egen bolig og jobb etter endt skolegang. Det legges stor vekt på opplæring i aktiviteter i hverdagslivet (ADL), og at eleven skal ha en meningsfylt fritid.

Skolen har vært drevet siden 1958, da daværende eier solgte eiendommen til staten med intensjon om at det skulle drives en skole for elever med spesielle behov. Nordstumboen har med andre ord opparbeidet seg 65 år med erfaring på dette feltet.

Skolen har en bred faglig kompetanse i møte med elevenes behov, hele døgnet. Pedagoger, yrkesfaglærere med spesialpedagogikk, miljøarbeidere med bred kompetanse og erfaring innen de ulike utdanningsprogrammene og fra helse med miljøterapeuter som sosionom, vernepleier, sykepleiere og spesialsykepleiere, samt andre viktige bidragsytere som merkantil, bibliotekar, kokk, renholdere og vaktmestere. Alle ansatte jobber sammen mot et mål om å

gjøre elevene rustet til livet og hverdagen med alt det måtte innebære etter endt skolegang med alt fra sosial ferdighetstrening, praktiske ferdigheter og ikke minst å skape mestring hos elevene.

På regjeringens hjemmeside kan man blant annet lese at ”...skole og videregående opplæring skal ha høy kvalitet og gi den enkelte og samfunnet nødvendig forutsetninger for fremtidig velferd, verdiskapning og en bærekraftig utvikling. Alle elever skal oppnå grunnleggende ferdigheter og oppleve mestring og utfordring.” 21.03.2024. Dette mener vi er en av grunnpilarene i vår måte å drive skole på.

I samme artikkel fra Regjering.no, lansert 02.05.2024, fra Barne og familiedepartementet, helse og omsorgsdepartementet, og kunnskapsdepartementet står det følgende “Regjeringen jobber bredt for at alle skal være med, og hindre at barn og unge faller utenfor. Når barn og unge blir stående utenfor utdanning, arbeid eller sentrale samfunnsarenaer, får det alvorlige konsekvenser for de unge selv, og for samfunnet. Oslo Economics har beregnet at den årlige samfunnsøkonomiske kostnaden ved tidlig marginalisering og utenforskap er 73 milliarder kroner i året”.

Vi erfarer at selv om det legges til rette for elever med særskilte behov på nærskoler, kan voksentettheten likevel være for liten. Mange av elevene ved skolen har dårlige erfaringer fra skolehverdagen med blant annet utenforskap og mobbing. Flere har utfordring med å tilegne seg læring, og de fleste elevene har ulike diagnoser som kan gjøre skoledagen utfordrende.

I de siste årene har Nordstumboen fått flere henvendelser fra andre videregående skoler ang elever som ikke håndterer eller mestrer den ordinære skolehverdagen. I slike tilfeller er Nordstumboen et godt alternativ. Vår lille unike skole klarer å skape trygghet og gode rammer rundt flere av disse elevene, og på denne måten ser vi at elever som var på vei ut av skolen klarer å stå skoleløpet ut. På Nordstumboen ser vi at elevene blomstrer og blir motivert når de får en tilrettelagt skolehverdag ut fra sine forutsetninger, de får en opplevelse av mestring, de blir møtt med respekt og verdighet for den jobben og innsatsen de legger ned. Å miste dette tilbudet ville være et stort tap for mange involverte parter, sett ut ifra et menneskeperspektiv og et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Vår erfaring er at frafall, utenforskap, og de psykososiale utfordringer går ned gjennom skoleløpet på Nordstumoen. Vi ser at elevene opplever mestring i skolehverdagen, de ønsker å lære og blir motivert, samtidig som vi ser at de blir trygge i et lite miljø og får erfare støtte, vennskap og mulighet for personlig vekst for første gang i livet.

Mange elever blir aktive bidragsyttere i arbeidslivet, jamfør skolens egen kartlegging, se diagram. I tillegg følger skolen Innlandets fylkeskommunes satsning på vekstbedrifter, noe som gir verdifull innsikt og erfaring for de elevene som har behov for det.

Nordstumoen har lang erfaring i å jobbe tverrfaglig rundt elever. Elev, foresatte og ulike samarbeidspartnere som PPT, BUP, habiliteringstjenesten, barnevern, nav, oppfølgingstjenesten, kriminalomsorgen, konfliktrådet, skolehelsetjeneste, politi og bedrifter jobber tett sammen for elevens beste.

Vi er opptatt av å bygge laget rundt eleven for å lykkes. Samarbeidet med foresatte er meget viktig, og hos oss en anerkjent ressurs. Foresatte har ofte en erfaring at deres stemme tidligere ikke blir lyttet til for elevens beste, og at det har bidratt til et dårligere skole-hjem samarbeid.

Samfunnsregnskap

Vet fylkeskommunedirektøren hva Nordstumoen sparer samfunnet for når vi får elevene ut i jobb?

Økonomiske argumenter bør balanseres med hensynet til elevenes trivsel og læring. En annen ting er at skolegang og utdanning skal koste penger for skoleeier.

Forsker Torberg Falch ved NTNU har forsket på hva frafallet i skolen koster samfunnet.

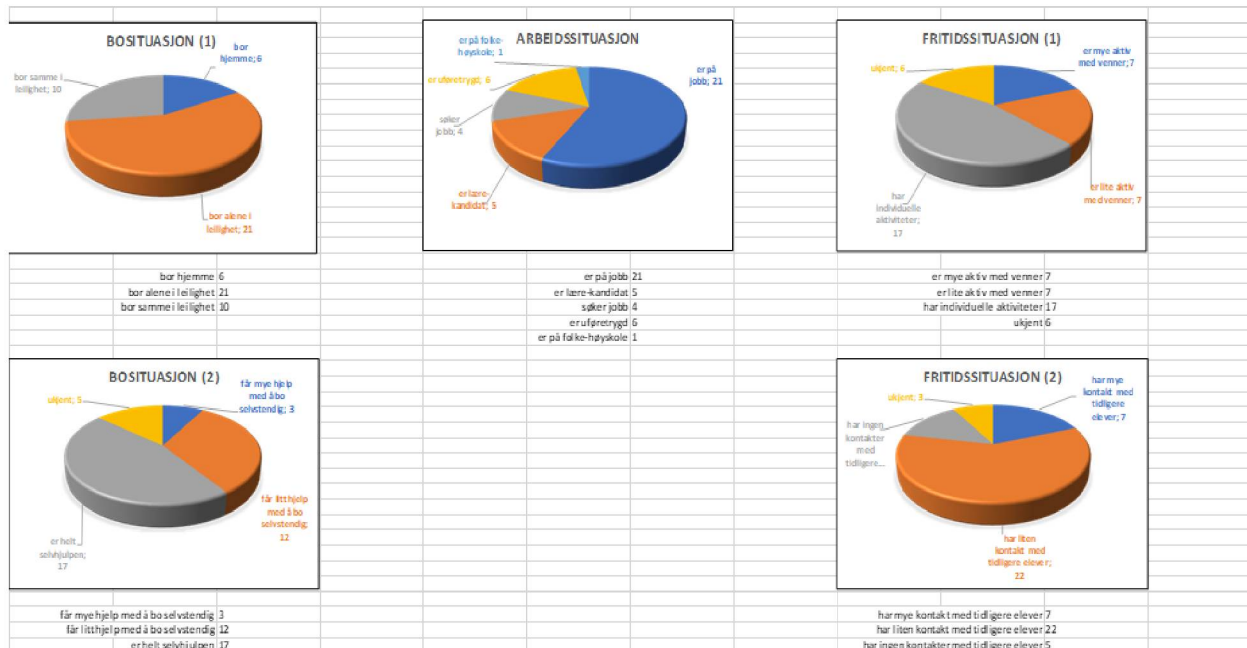
Forskning som Torberg Falch har gjort ligger i linken under, viktig lesning.

<https://static.tv2.no/s/files/2023/08/30/Kostnader%20ved%20manglende%20grunnskolepoeng.pdf>

Fra tidligere har det ikke blitt kartlagt hvor elevene fra Nordstumoen havner etter endt skolegang,

men på oppfordring fra Fylkeskommunen har skolen gjort en undersøkelse blant tidligere elever for å finne ut hvor de er, og hva de gjør i dag. Diagrammet under sier noe om dette.

DIAGRAM:

Vi ser at Innlandet fylkeskommune står overfor utfordringer med nedgang i antall ungdommer og behovet for bærekraftige videregående skoler, men vi kjenner oss ikke igjen i denne konkurransen og sammenligningen med andre ordinære videregående skoler. Nordstumo er en skole som tar imot elever som allerede har opplevd utenforskap, frafall og manglende individuell tilrettelegging.

La oss håpe beslutningstakere ser verdien av Nordstumo og tar hensyn til de unike behovene til elevene når de vurderer skolens fremtid. Nordstumo er mer enn bare tall – det er et sted der elever finner støtte, mestring og muligheter for vekst for resten av livet.

Liten skole, store muligheter!

Mvh

Alle ansatte på Nordstumo, representert gjennom

Utdanningsforbundet

Fagforbundet

FO

Sykepleierforbundet

Delta

Del 2. Høringsinnspill – Framtidig skole- og tilbudsstruktur.

Innspillet belyser den villedende fremstillingen av eiendommen Nordstumboen og det fysiske miljøet, samtidig som vi ønsker å få frem riktig informasjon som er relevant og faktabasert.

Det henvises til saksframlegg side 48. Avvikling av skolested Nordstumboen (Storsteigen vgs.) og avsnittet «Bygningsmessige og økonomiske konsekvenser knyttet til avvikling av Nordstumboen» I ettertid har også dokumentet «Oversikt over videregående skoler i Innlandet» blitt lagt til i saken. Med ytterligere uriktige påstander.

Presentasjon av Nordstumboen er langt fra faktabasert. Det er en ensidig fremstilling av skolen med fokus på de tingene som kunne ha trukket skolen ned. Om det var relevant. Samtidig er det en feilaktig fremstilling om hvor enkelt det er å kvitte seg med eiendommen.

Vi ser på noen punkt fra saksframlegget:

- Eldste bygg fra 1792 «barfrøstua» er vernet, også andre bygg har vernestatus» står det skrevet i saksframlegget, men ingen andre bygg har vernestatus ved Nordstumboen. Dette stemmer altså ikke.
- «Hovedbygg opprinnelig fra 1890, delvis renovert i nyere tid.» Hovedbygget brant så å si opp i august 1973. Malte lerreter som dekket mye av veggene i 1. etg. ble skåret ut under brannen og reddet. Dette er hva som er igjen fra tiden rundt byggeåret og århundreskiftet. Etter gjenoppbyggingen i 1974 har hovedbygget vært godt vedlikeholdt og det har vært jevnt med oppgraderinger til høyere standard.

I 2010 ble hovedbygget tilbygget med blant annet nytt teknisk rom og nye fryse- og kjølelagre. Hele bygget ble da oppgradert med balansert ventilasjon. I 2022 ble hovedkjøkkenet renovert.

Ingen oppgraderinger av bygningsmasse eller tekniske installasjoner er nødvendig på kort eller mellomlang sikt, kun normalt vedlikehold.

Hovedbygget anses som totalrenovert og opprinnelsesårene for et bygg er ikke alltid relevant. I hvert fall ikke i dette tilfellet.

Bilde fra august 1973. Hovedhus totaltskadet.

- «Kartlegging av bygningsmassen konkluderer med at det er behov for vesentlig oppgradering av store deler av bygningsmassen.» Ref. saksframlegget.

Er en oversikt over byggeåret og antall kvadratmeter en kartlegging? Det sier ingen ting om tilstanden på byggene. Er en så kortfattet og overordnet vurdering av bygningsmassen tilstrekkelig når det skal brukes som en del av argumentasjon for nedleggelse av skolesteder?

Byggene på Nordstumboen ble kartlagt med både byggeteknisk tilstandsanalyse og brannteknisk tilstandsrapport av Reinertsen AS 16.08.2007 og egen kartlegging av internatet, brann- og bygningsteknisk tilstandsanalyse 20.02.2007 av Solvang og Fredheim AS. Tilstanden for 17 år siden var god og alle branntekniske avvik har blitt rettet og dagens løsning er iht. regelverket.

Det har ikke blitt gjennomført noe ekstern kartlegging av bygningsmassen etter det. Ingen har sett eller hørt at noen har vært her å sett på byggene og eiendommen. Denne formen for «kartlegging» er ikke akseptabel i et sånt alvorfullt tilfelle som en avvikling er.

Inntil det har vært en seriøs kartlegging bør avsnittet fjernes fra saksframlegget da dette ville der beslutningstakerne.

Når vi summerer arealene med uthus, skur, tomme bygg, seterbygg, driftsbygninger, internat og hovedbygg kommer vi på over fem tusen kvadratmeter med areal. Altså en forholdsvis liten skole. Samtidig er alderen for byggene (opprinnelsen) fra det nyeste på 35 år til de eldste som er 232 år. På papiret ser det dyrt ut å drifte og en skulle tro behovene for oppgraderinger sto i kø, men her har allerede Eiendom gjort et godt stykke arbeid og investert mye de siste 16 årene. Gammelt er ikke ensbetydende med dårlig. Når alle byggene har vært igjennom store ombygginger og restaureringer er det feil å ha fokus på byggeårene. Det sier ingen ting.

Bortsett fra et ønske om bedre energiutnyttelse for ventilasjonen på internatet fra 1979 er det ingen større behov for oppgraderinger. Gjelder både oppgradering av det bygningsmessige og tekniske installasjoner.

Derfor er det hverken behov for «vesentlige oppgraderinger» og det er helt feil å skrive «store deler av bygningsmassen»

- Lite egnet til undervisning. Ja, ifølge saksframlegget er «bygningsmassen lite egnet til undervisningsformål i dag».

Er bygningsmassen utrygg? Har Eiendom bommet helt i sitt arbeide om å levere en trygg og fungerende bygningsmasse?

Usikkert hva det siktes til her, men at et bygg ikke skal være egnet til undervisning krever en god del. Et undervisningslokale har noen enkle og klare krav til det fysiske miljøet. Vi har vanskelig med å se at dette ikke er på plass ved Nordstumboen. Inneklima, lys, utsyn, varme, kjøling, luftkvalitet, lyd/støy og tilgjengelighet. Alt er på plass ved Nordstumboen.

Når det gjelder universell utforming har skolen noen utfordringer med å tilpasse de eksisterende byggene til dagens krav som sier at hovedløsningen skal være universell utformet, men alle grunnleggende behov, internat/hybel og undervisning er også lagt til første plan og er tilgjengelig for alle. Fylkeskommunen hadde et prosjekt i 2011-2012 hvor skoler og

andre fylkeskommunale bygg ble kartlagt. Kartlegging av Nordstumoen ble gjort 19.06.2012 av Vista Utredning AS og rapport av 19.09.2012 viste flere mangler og avvik, noe som har blitt utbedret av Eiendom. Blant annet døråpnere, heis, ledelys, utbedring av trapper, skilting, etablering av HC toaletter og utbedring av belysning.

Om Nordstumoen hadde fått anledning til å være med i den nye kartleggingen av tilgjengelighet og universell utforming hadde vi sett en stor forbedring siden 2012 og fått en nødvendig påminnelse og en tiltaksplan for punktene som evt skulle stå igjen. Men pga tingenes tilstand er det altså stopp på Nordstumoen.

Klasserommene fremstår med god standard. God og rolig atmosfære i et lokale som er veldig lite institusjonspreget. Godt med utsyn og vakker utsikt til naturen. Utformet og møblert tilpasset dagens drift og elevtall. Flere grupperom og god plass pr elev legger til rette for god oppfølging av hver enkelt elev.

Lys og luftkvalitet/oksygennivå er kontrollert og funnet i orden. Det er satt inn separate ventilasjonsanlegg på hvert klasserom for å imøtekomme kravene.

Skolekjøkkenet for restaurant- og matfag ble totalrenovert sommeren 2023 og fremstår som et moderne storkjøkken tilpasset for undervisning.

Undervisningsrommene blir regelmessig rengjort og mangler blir utbedret fortløpende. Byggene overvåkes med et EMS-system (energy management system) hvor varme og ventilasjon styres. Feilvarslinger og overvåking av drift sørger for å opprettholde et godt fysisk miljø.

Mye av undervisningen på Nordstumoen skjer også utendørs. Lite støy, god luftkvalitet og god plass gjør Nordstumoen også til et meget egnet sted for å drive med praksis og undervisning utendørs. Den historiske parken har blitt restaurert og damanlegget er satt i stand i perioden 2008-2010.

Skolen bruker også setra til Nordstumoen som ligger på Helaksetra. 855 m.o.h. Setra ligger på festetomt i Ringebu kommune og er godt vedlikeholdt og tilbygget i flere perioder og retninger samt at den opprinnelige delen er restaurert.

Bygningsmassen og området er lagt godt til rette for et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Elevene er medvirkende for å opprettholde et bra fysisk miljø ved skolen. Deltar med enkelt vedlikehold inne og ute. Vasker og rydder. Felles dugnader på uteområde. Dette øker elevenes ansvarsfølelse og eierskap til skolen, noe som resulterer i et fravær av hærverk og et felles mål om å jobbe for skolens beste med ivaretagelse av det fysiske miljøet. Dette skaper trygghet og trivsel for elevene, noe som er helt elementært for god læring og utvikling.

Til og med Barfrøstua fra 1792 kan brukes i undervisningssammenheng. Lokalene tilfredsstillende ikke bare de elementære behovene og lovpålagte kravene, men det tilfører også noe ekstraordinært. Dette selv med inventar som er 230 år gammelt.

Til store klasser som driver klasseromsundervisning over lang tid er selvsagt ikke lokalet særlig egnet, men til mindre grupper som har mye praksis er dette utmerket. F.eks. restaurant- og matfag sin elevbedrift som inviterer lokalsamfunnet på åpen kafé.

Nordstumboen kan ikke sammenlignes med en ordinær skole med «vanlig» undervisning. Nordstumboen er over lang tid utviklet og senere bygget for å imøtekomme de særskilte behovene som elevene har. Dette har skolen sammen med Eiendom lyktes med.

- Store arealer. Ja, ifølge saksframlegget. «*Skolen har store arealer, i hovedsak jord- og skogparseller.*» Her dreier altså det bygningsmessige avsnittet over fra svartmaling til en beskrivelse av gull og grønne skoger når det gjelder eiendommen og salg av denne.

Arealene til eiendommen Nordstumboen (270 m.o.h.) er pr. 2024 på 320,5 mål. I dagens målestokk av en skogeiendom eller gårdsbruk i Østerdalen kan ikke det betegnes som store arealer. Arealene fordeler seg slik:

Fulldyrket jord: 200,1 mål. Bortforpaktet, grasproduksjon og potetdyrking.

Produktiv skog: 62 mål. «Skogen» er hovedsakelig trærne rundt hovedhuset, rundt damanlegget og en tapp med blandingskog i enden av et jordstykke mot Glomma. Kanskje 25-30 hogstmodne graner og 2-3 furuer.

Bebygd areal: 28,8 mål.

Annet: 29,6 mål.

Nordstumboen er også med i et uregistrert jordsameie sammen med andre småbruk på Trønnes og i Atndalen. 1016,4 mål annet markslag. Befinner seg i fjellet mellom Løvåsen og Helaksetra i myr og fjellterreng. 846 – 902 m.o.h.

Skogparseller. Store? Nei. Noen sesonger med vinterved? Ja.

- «*Gårdsbruket kan anses som attraktive og det vurderes at det kan selges på eiendomsmarkedet. Eiendommen anses å være middels lett omsettelig i eiendomsmarkedet.*» Ref. saksframlegget.

Ressursgrunnlaget til «gårdsbruket» Nordstumboen er meget begrenset for å drive et levedyktig bruk.

200 mål dyrket mark. Over 4000 m² med bygningsmasse tilpasset skole- og internatdrift, med restaurant- og matfag og naturbruk. Utrangert båsfjøs som bør rives.

Området er iht. reguleringsplan, regulert til offentlige bygninger i tilknytning til Nordstumboen offentlige skole og en bruksendring krever omregulering. Driftsbygningen ligger også i støysona til rv.3 og endringer på bygget krever støyreducerende tiltak.

Siste driver hadde drift på Nordstumboen fra 1999 frem til avvikling i 2013 med en melkekubesetning på 100 tonn.

Det er helt i grenseland å kunne benevne dagens Nordstumboen som et gårdsbruk. Det er en skole.

Om skolen skulle bli besluttet nedlagt på grunnlag av at noen har kjørt forbi skolen på rv.3. og synes den så litt sliten ut, så må det være fryktelig galt.

Det er ifølge fylkesordfører Breen ikke fokus på det bygningsmessige når saksframlegget og skolene skal vurderes, men likevel er det tatt med og utgjør en god del av beskrivelsen av skolestedet. Når det samtidig er så ensidig fremstilt ser det kun ut som en underbygging av forslaget om å avvikle skolested Nordstumo. Ikke en objektiv vurdering.

Grunnlaget fylkestinget nå får presentert angående avvikling av skolestedet Nordstumo er feil. Vi er redd denne beslutningen blir tatt på feil grunnlag og skolen ikke får den riktige og rettferdige behandlingen som forventes av det offentlige. Særlige i så store avgjørelser som påvirker så mange både enkeltindivider og samfunnet rundt. Dette må gjøres bedre og vurderingen av skolestedet må gjøres av noen uavhengige som ikke har til hensikt å underbygge sitt ønske om å legge ned skolen.

Oppsummering del 2:

Avsnittet «*bygningsmessige og økonomiske konsekvenser knyttet til avvikling av Nordstumo*» er villedende.

Fra saksframlegget stemmer kun årstallene for opprinnelsen av byggene og at Nordstumo opprinnelig var et gårdsbruk. Samtidig er ikke årstallene relevant for vurderingen av bygningsmassen. Tilstanden som er interessant. Resten av saksframlegget som angår det bygningsmessige må strykes.

Nordstumo har en bygningsmasse og utearealer som egner seg meget godt for undervisning av dagens elever som har et særskilt behov for undervisning. Dette anbefales videreført.

Forslag til en kort og overordnet vurdering av byggene på Nordstumo (som et minimum):

- Hovedhus 1890, totalrenovert etter brann 1973. Senere mindre oppgraderinger og flere rom er pusset opp. Oppgradert teknisk og nyrenovert hovedkjøkken 2022.
- Undervisningsbygg 1890, totalrenovert og ombygd til undervisningsformål. Nytt tak med klokketårn og nyrenovert skolekjøkken 2023. Teknisk ok. Noe etterslep på utvendig vedlikehold. 1 hybel med alle fasiliteter.
- Internat 1979, bygget til formålet. Rom er pusset opp fortløpende etter behov og slitasje. Oppgradert med brannrør og ledesystem iht. krav. På sikt, behov for oppgradering av ventilasjonsanlegg. Dagens anlegg har ikke varmegjenvinner. Bytte av vinduer fra byggeåret blir også aktuelt. 21 rom.
- Driftsbygning 1960, mindre egnet for moderne husdyrhold. 1.etg innredet som båsfjøs. Lav takhøyde. Gjødselkjeller og 2.etg fungerer fint som garasje for kjøretøy og utstyr, samt lager.

- Stabbur 1890, tidligere restaurert, 2001, 2010, 2012. Står tomt. Ikke i bruk. God forfatning.
- Nørsti hybelhus 1960, tidligere renoverert og fremstår godt vedlikeholdt. 6 rom.
- Rødstua 1797, tidligere restaurert og pusset opp. 2 hybler med alle fasiliteter.
- Vognskjul 1989, tidligere renoverert og ombygd til formålet.
- Verksted 1950, tidligere renoverert og ombygd til formålet.
- Bryggerhus 1800, ikke i bruk. Ikke innredet.
- Helaksetra, restaurert og tilbygget i flere trinn. God forfatning.

Internatet kan med fordel oppgradere ventilasjon for å imøtekomme fylkeskommunen sitt mål om redusert klimagassutslipp. Det ligger også godt til rette for installering av solcellepaneler på taket.

Ellers ingen behov for oppgraderinger av det bygningsmessige eller av tekniske installasjoner ved Nordstumoen.

Byggene fremstår godt tilpasset dagens drift. Klimavennlige bygg med lang levetid, bygget for å vare.

Nordstumoen 27.06.2024